

MESTO TRENČÍN

Smernica primátora Mesta Trenčín č. 8/2023

o vnútornom systéme preverovania oznámení protispoločenskej činnosti

Schválil:	Mgr. Richard Rybníček primátor mesta
Gestor:	Ing. Libuša Zigová hlavný kontrolór
	Ing. Jaroslav Pagáč prednosta MsÚ
Vypracovala:	Ing. Katarína Králiková referent útvaru kontroly
Účinnosť:	18.10.2023

V súlade § 10 ods. 9 zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) a na zabezpečenie jednotného postupu v podmienkach Mesta Trenčín a organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti, ktoré majú menej zamestnancov ako 50

v y d á v a m

smernicu primátora Mesta Trenčín
č. 8/2023

o vnútornom systéme preverovania oznámení protispoločenskej činnosti

Článok 1 Predmet úpravy

- (1) Táto smernica upravuje
 - a) postup pri podávaní oznámení, preverovaní oznámení a oboznamovaní s výsledkom preverovania,
 - b) evidovanie podaných oznámení,
 - c) podrobnosti o oprávneniach zodpovednej osoby,
 - d) odvetné opatrenia a ochranu zamestnanca,
 - e) podrobnosti o zachovaní mlčanlivosti o totožnosti oznamovateľa a totožnosti dotknutej osoby,
 - f) podrobnosti o spracúvaní osobných údajov uvedených v oznámení,
 - g) prijímanie opatrení na odstránenie nedostatkov zistených pri preverovaní,
 - h) prijímanie opatrení proti bráneniu v oznamovaní protispoločenskej činnosti.
- (2) Táto smernica sa vzťahuje na všetkých zamestnancov mesta a organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta s počtom zamestnancov menej ako 50.
- (3) Oznámenie protispoločenskej činnosti sa nepovažuje za porušenie zmluvnej povinnosti zachovávať mlčanlivosť ani za porušenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť podľa osobitných predpisov.¹⁾

Článok 2 Výklad pojmov

Na účely tejto smernice sa rozumie

- a) **závažnou protispoločenskou činnosťou** protiprávne konanie, ktoré je
 1. trestný čin podľa § 168, § 170, § 170b, § 177, § 212, § 213, § 217, § 221, § 226, § 233a, § 237 až 240, § 243, § 243a, § 247, § 247d, § 251a, § 252 až 254, § 261 až 263, § 266 až 268, § 271, § 278a, § 283, § 299a, § 302, § 305, § 326 až 327a, § 328 až 336b, § 336d, § 348, § 352a alebo § 374 Trestného zákona,
 2. trestný čin, za ktorý *Trestný zákon* ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou dva roky,
 3. správny delikt, za ktorý možno uložiť pokutu s hornou hranicou určenou výpočtom, alebo

¹⁾ § 8 ods. 3 Zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, § 81 písm. f) Zákonníka práce.

4. správny delikt, za ktorý možno uložiť pokutu s hornou hranicou vo výške najmenej 30 000 eur,
- b) **oznámením** uvedenie skutočností, o ktorých sa fyzická osoba dozvedela v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie alebo v súvislosti s činnosťou vo verejnom záujme a ktoré sa týkajú protispoločenskej činnosti,
- c) **oznamovateľom** fyzická osoba, ktorá v dobrej viere urobí oznámenie orgánu príslušnému na prijatie takého oznámenia alebo zamestnávateľovi; za oznamovateľa sa považuje aj fyzická osoba, ktorá v dobre viere
- i. urobí oznámenie a jej pracovnoprávny vzťah alebo iný obdobný vzťah sa skončil, ak sa dozvedela informácie o protispoločenskej činnosti počas trvania tohto pracovnoprávneho vzťahu alebo iného obdobného vzťahu,
 - ii. urobí oznámenie a jej pracovnoprávny vzťah alebo iný obdobný vzťah ešte nevznikol, ak sa dozvedela informácie o protispoločenskej činnosti počas výberového konania alebo v rámci predzmluvných vzťahov,
 - iii. urobila oznámenie anonymne a jej totožnosť bola odhalená,
 - iv. zverejnila informácie o protispoločenskej činnosti, ktoré sa dozvedela počas výberového konania alebo v rámci predzmluvných vzťahov a jej pracovnoprávny vzťah alebo iný obdobný vzťah ešte nevznikol alebo počas trvania pracovnoprávneho vzťahu alebo iného obdobného vzťahu alebo po skončení pracovnoprávneho alebo iného obdobného vzťahu z dôvodu, že
 - urobila oznámenie prostredníctvom vnútorného systému preverovania oznámení a nebola oboznámená s výsledkom preverenia, alebo neboli prijaté vhodné opatrenia a následne urobila takéto oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia a nebola v primeranej lehote oboznámená so stavom preverovania alebo s výsledkom preverenia,
 - urobila oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia a nebola v primeranej lehote oboznámená so stavom preverovania alebo s výsledkom preverenia,
 - je dôvodná obava, že protispoločenská činnosť môže predstavovať bezprostredné alebo zjavné ohrozenie verejného záujmu, alebo
 - je dôvodná obava, že v prípade urobienia oznámenia orgánu príslušnému na prijatie oznámenia by jej hrozil postih alebo vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu hrozí, že orgány na prijatie oznámenia nezabezpečia nestranné a nezávislé preverenie skutočností uvedených v oznámení,
- d) **kvalifikovaným oznámením** oznámenie, ktoré môže prispieť alebo prispelo k objasneniu závažnej protispoločenskej činnosti alebo k zisteniu alebo k usvedčeniu jej páchatel'a,
- e) **chránený oznamovateľ** – osoba, ktorá podľa zákona urobila kvalifikované oznámenie, o čom jej prokurátor alebo orgán príslušný na konanie v správnom delikte doručil písomné oznámenie o poskytnutí ochrany,
- f) **odvetné opatrenie** – konanie alebo opomenutie konania v súvislosti s pracovnoprávnym alebo iným obdobným vzťahom oznamovateľa vyvolané oznámením alebo zverejnením informácií o protispoločenskej činnosti a ktoré oznamovateľovi alebo osobe podľa § 1 ods. 4 písm. a) až e) zákona spôsobilo alebo môže spôsobiť neopodstatnenú ujmu. Odvetným opatrením je najmä:

- i. výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru,
 - ii. skončenie v skúšobnej dobe alebo nepredĺženie pracovného pomeru na dobu neurčitú,
 - iii. odvolanie, preradenie na nižšiu pozíciu alebo odmietnutie povýšenia,
 - iv. zmena pracovných povinností, miesta výkonu práce alebo zmena pracovného času,
 - v. zníženie mzdy, nepriznanie odmeny alebo osobného príplatku,
 - vi. neposkytnutie odbornej prípravy,
 - vii. disciplinárne opatrenie,
 - viii. nátlak, zastrasovanie alebo obťažovanie,
 - ix. poškodzovanie dobrej povesti,
 - x. odstúpenie od zmluvy o dodávke tovarov a služieb,
 - xi. zrušenie licencie alebo povolenia,
- g) **iným obdobným vzťahom** – výkon práv súvisiacich s účasťou, správou alebo riadením v právnickej osobe, činnosť osoby vykonávajúcej funkcie člena orgánu právnickej osoby, činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby, výkon práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy, ktorej predmetom je dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby, odborná prax, absolventská prax, aktivačná činnosť, dobrovoľnícka činnosť,
- h) **pracovnoprávnym vzťahom** – pracovný pomer, dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, štátnozamestnanecký pomer alebo služobný pomer,
- i) **dotknutou osobou** – fyzická osoba alebo právnická osoba, proti ktorej oznámenie smeruje,
- j) **konaním v dobrej viere** – konanie fyzickej osoby, ktorá vzhľadom na okolnosti, ktoré sú jej známe, a vedomosti, ktoré v čase oznámenia má, sa odôvodnene domnieva, že uvádzané skutočnosti sú pravdivé, v pochybnostiach sa konanie považuje za konanie v dobrej viere, dovtedy, kým sa nepreukáže opak.

Článok 3 **Zodpovedná osoba**

- (1) Na základe ustanovenia § 10 ods. 1 a 3 zákona o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti zodpovednou osobu, ktorá plní úlohy zamestnávateľa mesta Trenčín, je hlavný kontrolór mesta.
- (2) Zodpovedná osoba je vylúčená z preverovania oznámenia, ak:
- a) oznámenie smeruje voči zodpovednej osobe,
 - b) oznámenie smeruje voči niektorému zo zamestnancov útvaru hlavného kontrolóra,
 - c) vzhľadom na skutočnosti uvádzané v oznámení alebo okolnosti prípadu možno mať pochybnosti o nezáujatosti zodpovednej osoby vzhľadom na pomer zodpovednej osoby k preverovanej veci, oznamovateľovi alebo iným dotknutým stranám, ktorých sa oznámenie tiež priamo alebo nepriamo dotýka.
- (3) V prípadoch podľa odseku 2 oprávnenia zodpovednej osoby prechádzajú na primátora Mesta Trenčín.

- (4) Hlavný kontrolór mesta plní úlohy zodpovednej osoby aj vo vzťahu k príspevkovým a rozpočtovým organizáciám, ktorých zriaďovateľom je mesto Trenčín, ak zamestnávajú menej ako 50 zamestnancov.

Článok 4 **Podávanie oznámení**

- (1) Oznámenie je možné podať písomne poštou alebo osobne v podateľni mestského úradu, ústne do záznamu, elektronickou poštou zaslanou na adresu kontrolor@trecin.sk alebo elektronicky prostredníctvom online formulára na stránke Mesta Trenčín v sekcii Transparentný Trenčín – Oznamovanie protispoločenskej činnosti.
- (2) Oznámenie je možné podať na adresu Mierové nám. 1/2, do označenej schránky „Oznámenia podľa zákona č. 54/2019 Z. z.“, ktorá je prístupná 24 hodín denne a má k nej prístup zodpovedná osoba a ňou poverení zamestnanci.
- (3) V prípade doručenia oznámenia písomne alebo osobne do podateľne mesta je zamestnanec podateľne povinný bezodkladne odovzdať oznámenie zodpovednej osobe.
- (4) Ak je oznámenie podané ústne do záznamu, zodpovedná osoba vypracuje záznam o oznámení, ktorý obsahuje:
- a) meno a priezvisko zodpovednej osoby,
 - b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu podávateľa oznámenia,
 - c) predmet oznámenia,
 - d) dátum podania oznámenia,
 - e) vlastnoručný podpis zodpovednej osoby a oznamovateľa.
- (5) Oznámenie musí obsahovať meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu oznamovateľa. Ak tieto náležitosti neobsahuje, oznámenie sa považuje za anonymné.
- (6) Ak zodpovedná osoba zistí, že predmetom oznámenia je opis skutočností, ktorých preverenie patrí do pôsobnosti iného orgánu verejnej moci, bezodkladne oznámenie postúpi príslušnému orgánu. O tejto skutočnosti bezodkladne informuje oznamovateľa.
- (7) Podanie oznámenia nezbavuje oznamovateľa povinnosti oznámenia alebo prekazenia trestného činu podľa Trestného zákona.
- (8) Oznámenie obsahuje informáciu o protispoločenskej činnosti, ktorú sa oznamovateľ dozvedel v súvislosti s pracovnoprávnym vzťahom alebo iným obdobným vzťahom a v dobrej viere urobí oznámenie jedným zo spôsobov uvedených v ods. 1 tohto článku.
- (9) Oznámenie musí byť čitateľné, zrozumiteľné a musí byť z neho zrejmé, na akú protispoločenskú činnosť poukazuje. Aby bolo možné dôkladne preveriť oznámenie, oznamovateľ by mal, pokiaľ je to možné, uviesť vo svojom oznámení nasledovné informácie:
- a) Detailný popis skutku so všetkými známymi podstatnými skutočnosťami – čo sa stalo, kde, kedy, aké správanie viedlo k podozreniu, kto je podozrivý, atď.
 - b) Informáciu, ako oznamovateľ informácie, ktoré sú predmetom oznámenia získal.

- c) Či existujú svedkovia, resp. iné zainteresované osoby – uviesť ich a identifikovať.
 - d) Či má oznamovateľ k dispozícii konkrétne podklady alebo dôkazy – v takom prípade ich doložiť.
 - e) Či oznamovateľ s informáciou/informáciami, ktoré sú predmetom oznámenia, oboznámil inú osobu – ak áno, uviesť o koho sa jedná.
 - f) Totožnosť a kontaktné údaje oznamovateľa. Ak sa oznamovateľ rozhodne podať oznámenie anonymne, svoju totožnosť neuvádza.
- (10) Ak oznamovateľ podá oznámenie anonymne, môže v ňom uviesť anonymný e-mailový kontakt, prostredníctvom ktorého môže naďalej komunikovať a zodpovedať prípadné otázky.

Článok 5

Preverovanie oznámení a oprávnenia zodpovednej osoby pri preverovaní oznámení

- (1) Preverovanie oznámení uskutočňuje zodpovedná osoba. V prípade zložitejších alebo rozsiahlejších oznámení sa na prešetrenie oznámenia zriaďuje komisia, ktorej predsedom je zodpovedná osoba. Ďalších členov komisie ustanovuje primátor mesta na návrh zodpovednej osoby. Počet členov komisie je v počte traja členovia, alebo podľa potreby päť členov komisie.
- (2) Oznámenie sa posudzuje podľa obsahu, a to bez ohľadu na jeho označenie. Ak z obsahu oznámenia vyplýva, že oznámením je iba jeho časť, zvyšná časť sa vybaví podľa osobitných predpisov²⁾ alebo vnútroorganizačných predpisov.³⁾
- (3) Zodpovedná osoba je povinná preveriť každé doručené oznámenie do 90 dní od jeho doručenia.
- (4) Lehotu uvedenú v odseku 3 je možné predĺžiť o ďalších 30 dní. Zodpovedná osoba oznámi predĺženie lehoty oznamovateľovi s uvedením dôvodov predĺženia.
- (5) Zodpovedná osoba je oprávnená vyzvať oznamovateľa na doplnenie alebo spresnenie oznámenia a na tento účel určiť primeranú lehotu. Zodpovedná osoba je zároveň oprávnená vyzvať oznamovateľa k poskytnutiu súčinnosti a spolupráce v záujme dôsledného a objektívneho prešetrenia oznámenia.
- (6) Ak oznámenie smeruje voči konkrétnemu zamestnancovi, organizačnému útvaru alebo orgánu úradu (ďalej len „dotknutá osoba“), zodpovedná osoba oboznámi dotknutú osobu s obsahom oznámenia a poskytne jej primeranú lehotu na vyjadrenie. Dotknutá osoba je oprávnená predkladať na podporu svojich tvrdení doklady, písomnosti a iné informácie.

Článok 6

Zachovávanie mlčanlivosti o totožnosti oznamovateľa

²⁾ Napríklad zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov,

³⁾ Smernica primátora Mesta Trenčín č. 10/2012 o sťažnostiach v úplnom znení

- (1) Zodpovedná osoba a členovia komisie sú povinní zachovávať mlčanlivosť o totožnosti oznamovateľa.
- (2) Povinnosť uvedená v odseku 1 sa vzťahuje aj na oboznamovanie dotknutej osoby s obsahom oznámenia.
- (3) Podanie oznámenia sa tiež nesmie stať podnetom ani dôvodom na vyvodzovanie dôsledkov, ktoré by oznamovateľovi spôsobili akúkoľvek ujmu.

Článok 7

Evidencia oznámení

- (1) Zodpovedná osoba je povinná viesť evidenciu doručených oznámení v nasledovnom rozsahu:
 - a) dátum doručenia oznámenia,
 - b) meno, priezvisko a pobyt oznamovateľa, ak nejde o anonymného oznamovateľa
 - c) predmet oznámenia,
 - d) výsledok preverenia oznámenia,
 - e) dátum skončenia preverenia oznámenia.
- (2) Zodpovedná osoba je povinná viesť evidenciu oznámení po dobu troch rokov odo dňa doručenia oznámenia.
- (3) Prijatie oznámenia potvrdí zodpovedná osoba oznamovateľovi do siedmich dní od jeho prijatia; to neplatí, ak oznamovateľ uvedie, že na potvrdení prijatia oznámenia netrvá

Článok 8

Oboznámenie oznamovateľa s výsledkom preverenia jeho oznámenia

- (1) Zodpovedná osoba vypracuje na základe preverenia oznámenia zápisnicu z preverenia oznámenia.
- (2) Súčasťou zápisnice z preverenia oznámenia sú nasledovné náležitosti:
 - a) prezenčná listina členov komisie, ak oznámenia preverovala komisia,
 - b) zhrnutie relevantných skutočností uvádzaných v oznámení,
 - c) výsledok preverenia oznámenia z hľadiska
 1. preverenia pravdivosti uvádzaných skutočností a
 2. ich súladu s príslušnými ustanoveniami osobitných predpisov,
 - d) návrh opatrení na odstránenie zistených nedostatkov, ak je tieto nedostatky možné odstrániť prijatím účinných opatrení v rámci mesta.
- (3) Zodpovedná osoba je povinná oznámiť oznamovateľovi výsledok preverenia oznámenia do desiatich dní od preverenia oznámenia. Výsledok preverenia oznámenia sa oznamovateľovi oznamuje prostredníctvom listu zodpovednej osoby, v ktorom sa uvedú skutočnosti podľa odseku 2 písm. b) až d).

- (4) Ak sa na základe preverenia oznámenia zistí, že skutočnosti uvedené v oznámení majú znaky protiprávneho konania, ktorého prešetrovanie patrí do pôsobnosti iných orgánov verejnej správy, zodpovedná osoba bezodkladne odstúpi oznámenie príslušnému orgánu.
- (5) Ak oznamovateľ nesúhlasí s výsledkom preverenia oznámenia a uvedie svoje výhrady alebo námietky, na prešetrovanie jeho námietok alebo výhrad sa primerane vzťahuje článok 5 až 6 a článok 8 ods. 1 až 4 tejto smernice.
- (6) Ak oznamovateľ nesúhlasí s výsledkom preverenia oznámenia, a neuvedie konkrétne nedostatky vo výsledku preverenia oznámenia, jeho oznámenie sa založí do spisu k pôvodnému oznámeniu a zodpovedná osoba o tejto skutočnosti bezodkladne informuje oznamovateľa.

Článok 9

Spracúvanie osobných údajov uvedených v oznámení

- (1) Spracúvanie osobných údajov uvedených v oznámení sa riadi osobitným predpisom⁴⁾ a pokynmi osoby zodpovednej za dohľad nad spracúvaním osobných údajov v podmienkach mesta.
- (2) Zodpovedná osoba pri preverovaní oznámenia spracúva osobné údaje v rozsahu meno, priezvisko a pobyt oznamovateľa a ďalšie osobné údaje podľa povahy predmetu oznámenia.

Článok 10

Prijímanie opatrení na odstránenie nedostatkov zistených pri preverovaní oznámení a o komunikácii s oznamovateľom vo veci týchto opatrení

- (1) Ak sa oznámenie preverovaním preukázalo ako opodstatnené, hlavný kontrolór v zápisnici navrhne opatrenia na nápravu, organizačný útvar, ktorý ich má vykonať a termíny, dokedy tak má urobiť. Po uplynutí navrhovanej lehoty hlavný kontrolór požiada o vypracovanie správy o prijatých opatreniach príslušný organizačný útvar.
- (2) Hlavný kontrolór písomne oboznámi oznamovateľa s opatreniami, ak sa prijali na základe preverenia oznámenia, a to najneskôr do 90 dní od potvrdenia prijatia oznámenia, alebo ak sa prijatie oznámenia nepotvrdilo, do 90 dní od uplynutia siedmich dní od prijatia oznámenia.

Článok 11

Prijímanie opatrení proti bráneniu v oznamovaní protispoločenskej činnosti

- (1) Hlavný kontrolór je povinný podať zamestnávateľovi bezodkladne správu o bránení v oznamovaní protispoločenskej činnosti. Ak sa podozrenia o bránení v oznamovaní

⁴⁾ Zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

protispoločenskej činnosti potvrdia, navrhne zamestnávateľovi nápravné a preventívne opatrenia na zabránenie takému bráneniu na pracovisku.

- (2) Bránením podaniu oznámenia sa rozumie napríklad odmietnutie prijatia oznámenia alebo akékoľvek konanie, ktorého cieľom je zmať, sťažiť alebo spomaliť podanie oznámenia. Konanie osoby, ktorá bude brániť podaniu oznámenia, sa vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu môže považovať za závažné alebo za menej závažné porušenie pracovnej disciplíny. V prípade, ak oznamovateľovi bolo bránené podať oznámenie, môže túto skutočnosť oznámiť priamo štatutárnemu zástupcovi zamestnávateľa, ktorý preverí postup zodpovednej osoby prípadne inej osoby, ktorá mala brániť v oznamovaní protispoločenskej činnosti.

Článok 12 **Záverečné ustanovenia**

- (1) Táto smernica primátora mesta nadobúda účinnosť dňom 18.10.2023.
- (2) Dňom účinnosti tejto smernice sa ruší Smernica primátora Mesta Trenčín č. 13/2019 o oznamovaní protispoločenskej činnosti v podmienkach Mesta Trenčín.

.....
Mgr. Richard Rybníček v.r.
primátor Mesta Trenčín